

การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
ในพื้นที่อำเภอเกล่ง จังหวัดระยอง

วิเชษฐ มีบุญ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

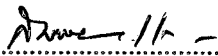
พฤษภาคม 2549

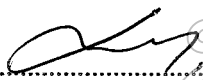
ISBN 974-5029-57-2

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ วิเศษฐ มีบุญ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาอกระบบ ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

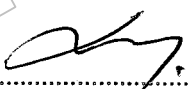
..........อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมหมาย แจ่มกระจ่าง)

..........อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศรีวรรณ มีคุณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..........ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรินทร์ สุทธิชาติพิย์)

..........กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมหมาย แจ่มกระจ่าง)

..........กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศรีวรรณ มีคุณ)

..........กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์ชลิ มาพุทธ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาอกระบบ ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..........คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

วันที่..17..เดือน..พฤษภาคม..พ.ศ. 2549

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สมหมาย
แจ่มกระจ่าง ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ศรีวรรณ มีคุณ
กรรมการที่ปรึกษา ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ
ด้วยความละเอียดถี่ถ้วน และเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบ
ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มานพ แจ่มกระจ่าง อาจารย์เกรียงศักดิ์ บุญญา
อาจารย์พีระพงษ์ สุดประเสริฐ ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ของ
แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ และขอขอบพระคุณ ดร.สมโภชน์ อเนกสุข ที่กรุณาให้ความ
ช่วยเหลือให้คำปรึกษาเกี่ยวกับวิธีในการทำวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณบิดา มารดา บุรพาจารย์ เพื่อน ๆ และบุคคลที่ผู้วิจัยไม่ได้กล่าวไว้ในที่นี้
ที่มีส่วนช่วยให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
สำเร็จได้ด้วยดี

วิเชษฐ มีบุญ

46910798: สาขาวิชา: การศึกษานอกระบบ; กศ.ม. (การศึกษานอกระบบ)

คำสำคัญ: การเรียนการสอนผู้ใหญ่/ การศึกษานอกระบบ/ หลักสูตร/ การพัฒนาหลักสูตร

วิชชัญ มีบุญ: การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

ในพื้นที่อำเภอเกล่ง จังหวัดระยอง (NONFORMAL EDUCATION MANAGEMENT ON BASIC EDUCATION CURRICULUM B.E. 2544 IN KLAENG DISTRICT, RAYONG PROVINCE)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: สมหมาย แจ่มกระจ่าง, Ph.D., ศรีวรรณ มีคุณ, Ph.D. 228 หน้า.

ปี พ.ศ. 2549. ISBN 974-5029-57-2

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 2) แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในพื้นที่อำเภอเกล่ง จังหวัดระยอง เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาข้อมูลจาก ผู้บริหารศูนย์บริการการศึกษานอกระบบโรงเรียนอำเภอ จำนวน 1 คน ครูผู้สอน จำนวน 15 คน และนักศึกษา จำนวน 44 คน ผู้วิจัยทำการศึกษาและเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ใช้วิธีสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลการบรรยายเชิงพรรณนาความ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านโครงสร้างหลักสูตรและองค์ประกอบหลักสูตร เนื้อหาวิชามีมาก ระยะเวลาเรียนสั้น และเนื้อหาไม่เหมาะสมกับนักศึกษาซึ่งเป็นผู้ใหญ่ ไม่สอดคล้องกับท้องถิ่น ทำให้เรียนได้ไม่ครบตามหลักสูตร ควรปรับหลักสูตรให้มีความเหมาะสมกับนักศึกษาและสภาพของท้องถิ่น
2. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอนขาดความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับนักศึกษา ส่วนใหญ่ครูเป็นผู้กำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ให้กับนักศึกษาเอง ไม่ตรงกับความต้องการของนักศึกษา ควรพัฒนาครูให้มีความรู้ในการจัดกิจกรรม และให้นักศึกษามีบทบาทและส่วนร่วมมากขึ้น
3. ด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากร ไม่มีการนิเทศการสอน และไม่มีการพัฒนาครู เช่น การฝึกอบรมด้านการสอน ควรมีการพัฒนาครูและมีการนิเทศการสอน โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมดำเนินการด้วย
4. ด้านวัสดุอุปกรณ์และสื่อ ไม่ค่อยมีการใช้วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนเนื่องจากไม่มีวัสดุอุปกรณ์และสื่อ ศูนย์บริการการศึกษานอกระบบโรงเรียนอำเภอควรจัดซื้อ เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ
5. ด้านการวัดและประเมินผล นักศึกษามีผลการเรียนดีเกินจริง ครูผู้สอนไม่มีสิทธิในการออกข้อสอบ จึงวัดผลผู้เรียนได้ไม่ครบทุกด้าน ต้องเพิ่มความหลากหลายในการวัดผลและประเมินผล

46910798: MAJOR: NONFORMAL EDUCATION; M.Ed. (NONFORMAL EDUCATION)

KEYWORDS: ADULT TEACHING AND LEARNING/ NONFORMAL EDUCATION/

CURRICULUM/ CURRICULUM DEVELOPMENT

WICHET MEEBUN: NONFORMAL EDUCATION MANAGEMENT ON BASIC
EDUCATION CURRICULUM B.E. 2544 IN KLAENG DISTRICT, RAYONG PROVINCE.

ADVISORY COMMITTEE: SOMMAI JAMKRAJANG, Ph.D., SRIWAN MEEKHUN, Ph.D. 228 P.

2006. ISBN 974-5029-57-2

The purpose of this research was to study 1) Nonformal education management on basic education curriculum B.E. 2544, "2) Development guide of nonformal education management on basic education curriculum B.E. 2544 in Klaeng District, Rayong Province. A director of nonformal education service center, 15 adult teachers and 44 adult learners were intensively interviewed. Also the non-participatory observation was used by the researcher for this qualitative research.

The findings were as follow:

1. In framework and components of curriculum, there were too many subjects in a short period of time and were not suitable for adult learners and the local change. The curriculum should be adjusted to adult learners need and the local conditions.
2. In teaching and learning activities, the adult teachers lack knowledge in teaching methods and group activities for adult learners. The adult teachers should be trained for teaching adults to meet the need of the adult learners.
3. In supervision and personnel development, there were not supervision and teaching personnel development such as teaching training. The adult teachers should be supervised in teaching and trained for teaching adults. The community should participate in supervision and personnel development.
4. In materials, teaching aid and media, no use materials, or teaching aid and media for teaching and learning. Nonformal education service center district should be responsible for this matter for the teaching and learning quality.
5. In measurement and evaluation, the test scores appeared unrealistically high over the students capabilities. The adult teachers took no part in writing the examination to cover every learning aspect of the adult learners. There should be a variety of approaches using in the evaluation and measurement process.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญภาพ.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญ.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
แนวคิด ความหมายและการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน.....	8
การจัดการศึกษานอกโรงเรียนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.....	12
โครงสร้างหลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตร.....	33
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....	42
การนิเทศและพัฒนาบุคลากร.....	50
วัสดุอุปกรณ์และสื่อ.....	57
การวัดและประเมินผล.....	62
ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่.....	67
สภาพทั่วไปของอำเภอเกล่ง.....	77
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	82
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	93
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	93
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	94
การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	94

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	95
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	96
4 ผลการศึกษา.....	97
ส่วนที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	98
ส่วนที่ 2 สภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนา การจัดการศึกษานอกโรงเรียน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในพื้นที่อำเภอเกล่ง จังหวัดระยอง ด้านโครงสร้างหลักสูตรและองค์ประกอบหลักสูตร.....	99
ส่วนที่ 3 สภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนา การจัดการศึกษานอกโรงเรียน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในพื้นที่อำเภอเกล่ง จังหวัดระยอง ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน.....	121
ส่วนที่ 4 สภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนา การจัดการศึกษานอกโรงเรียน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในพื้นที่อำเภอเกล่ง จังหวัดระยอง ด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากร.....	150
ส่วนที่ 5 สภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนา การจัดการศึกษานอกโรงเรียน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในพื้นที่อำเภอเกล่ง จังหวัดระยอง ด้านวัสดุอุปกรณ์และสื่อ.....	156
ส่วนที่ 6 สภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนา การจัดการศึกษานอกโรงเรียน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในพื้นที่อำเภอเกล่ง จังหวัดระยอง ด้านการวัดผลและประเมินผล.....	161
5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	175
สรุปผลการวิจัย.....	175
อภิปรายผล.....	181
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	191
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	192
บรรณานุกรม.....	193
ภาคผนวก.....	202
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	228

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.....	91
2 ข้อมูลของครูผู้สอน จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการสอน.....	98
3 ข้อมูลของนักศึกษา จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการเรียน.....	99
4 จำนวนนักศึกษาเข้าเรียนใหม่การศึกษานอกโรงเรียนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอแกลง.....	206
5 สรุปผลการเรียนของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอแกลง.....	207
6 จำนวนผู้จบการศึกษานอกโรงเรียนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอแกลง.....	208
7 จำนวนนักศึกษาที่เข้าและจบการศึกษานอกโรงเรียนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอแกลง.....	209

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 โครงสร้างหลักสูตรตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประถมศึกษา.....	15
2 โครงสร้างหลักสูตรตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น.....	16
3 โครงสร้างหลักสูตรตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย.....	17
4 แผนที่อำเภอแกลง.....	81